

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 222

Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı ve Adalet, İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/181)

T. C.

28 . 3 . 1966

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-349/3-1880

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 24 . 3 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkında 10 Eylül 1964 tarihinde Paris'te imzalanmış olan Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur. Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

1953 yılından beri resmen üyesi olduğumuz Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu, yıllık çalışmalarında kuruluşunun amacına uygun olarak, üyeleri, Avusturya, Belçika, Federal Almanya, Fransa, Yunanistan, İtalya, Lüksemburg, Holânda ve İsviçre Konfederasyonu ile birlikte kişi halleri mevzuatından mümkün olduğu kadar birleştirme sağlamak, kanunlarındaki boşlukları doldurmak, vatandaşlarımızın diğer üye devletler ülkelerinde buldukları sırada onlara kişi halleri işlemlerinde kolaylık göstermek maksadıyla seri halinde, sözleşmeler akdeylemiş ve bu alanda faaliyetine devam etmekte bulunmuştur.

Bunlardan :

1. Yabancı memleketlerde kullanılmak üzere verilecek Şahsi haller kayıt suretleri hakkındaki Sözleşme 2 Nisan 1958 tarih ve 7111 sayılı,
 2. Ad ve soyadlarının değişikliğine ilişkin Sözleşme 6 Temmuz 1962 tarih ve 62 sayılı,
 3. Kişi halleri konusunda milletlerarası malûmat teatisi hakkındaki Sözleşme 6 Temmuz 1962 tarih ve 63 sayılı,
 4. Kişi halleri ile ilgili belge örneklerinin parasız verilmesi ve tasdikten muaf tutulması hakkındaki Sözleşme 11 Aralık 1962 tarih ve 130 sayılı,
 5. Evlilik dışı çocukların tanınmalarını kabule yetkili makamların yetkilerinin genişletilmesi hakkındaki Sözleşme 30 . 4 . 1964 tarih ve 461 sayılı,
 6. Sahih nesepli olmayan çocukların ana bakımından nesebinin tesisine ait Sözleşme 8 . 4 . 1965 tarih ve 578 sayılı,
- Kanunlarla tasdik edilmiş ve yürürlüğe girmiştir.

Bu tür sözleşmelerden, son olarak gene Milletlerarası Ahvali Şahsiye Komisyonu tarafından hazırlanıp Hükümetimizce yetkili kılınan Büyükelçimiz tarafından 10 Eylül 1964 tarihinde Paris'te imzalanan «Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılmasına dair Sözleşme» nin de onaylanmasına izin verilmesi için işbu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

12 madde halinde düzenlenmiş olan bu Sözleşmenin birinci bölümünde evlenmenin akdedildiği memleketin yetkili makamlarınca, eşin millî kanunun öngördüğü şartlarla bâzı evlenme engellerinden muaf tutulabilmesi ve adigeçen makamların yetkilerinin hududu, ikinci bölümünde, ilânların, evlenmenin yapıldığı Âkîd Devletlerden birinin kanununa tabi olacağı, üçüncü bölümünde, dinî merasimi mecburi kılan devletlerden birine mensup şahsa ait evlenmenin diğer Âkîd Devlet siyasi temsilcisi tarafından icrası şartları, dördüncü bölümünde de işbu Sözleşmenin uygulanmasında bir devlet vatandaşı deyiminin şümulü ve uygulama, onaylama, katılma ve fesih gibi usuli hükümler açıklanmıştır. Bizim hukukumuzda evlenme engellerinden muafiyet kabul edilmediğince ve Âkîd Devletler ülkelerinde ikamet eden vatandaşlarımızın bu konuda bir işleme tabi tutulmaları söz konusu olmayacağına göre bu Sözleşme mevzuatımızda bir değişiklik gerektirmeyecek, buna mukabil Türkiye'de oturan Âkîd Devletler vatandaşlarının evlenmeleri ve engel muafiyetinden faydalanmak istemeleri takdirinde onlara bu hükümlerden faydalanma yolu açılmış bulunacaktır.

İşbu Sözleşme yukarıda sözü geçen çeşitli Kişi Halleri Anlaşmalarını tamamlayıcı bir nitelik taşıdığından, bu lüzum ve faydası göz önünde bulundurularak imzalanmıştır.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/181
Karar No. : 35

15 . 4 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 24 . 3 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkında 10 Eylül 1964 tarihinde Paris'te imzalanmış olan Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı» Başkanlığımızca Komisyonumuza tevdi edilmiş olup, Dışişleri ve Adalet bakanlıkları temsilcilerinin de iştirakiyle komisyonumuzca tetkik ve müzakere olundu.

Kanun tasarısı ve gerekçesi Komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiş ve Hükümet temsilcileri tasarının aynen kabulünü teyid etmişlerdir. Komisyonumuzca yapılan müzakere sonunda kanun tasarısının aynen kabul edilmesi ittifakla kararlaştırılmıştır.

Dışişleri Komisyonuna tevdi edilmek üzere işbu rapor Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	Kâtip
İstanbul	Kars	Kastamonu	Niğde
<i>İ. Hakki Tekinel</i>	<i>Abbas Ali Çetin</i>	<i>Sabri Keskin</i>	<i>Yaşar Arıbaş</i>
Denizli	Elâzığ	Kayseri	Kırklareli
Atif Şoğulu	<i>Kevni Nedimoğlu</i>	<i>A. Atif Hacıpaşaoğlu</i>	<i>Mehmet Atagün</i>
İmzada bulunamadı			
	Sivas	Tokat	
	<i>N. Nazif Arslan</i>	<i>Osman Hacıbaloğlu</i>	

İçişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
İçişleri Komisyonu
Esas No. : 1/181
Karar No. : 14

5 . 1 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu dair olan kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü:

Tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, gerekçede sarahaten belirtilen hususlar, Komisyonumuzca da müspet mütalâa olunarak, mezkûr tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Dışişleri Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı	Sözeü	Balıkesir	Eskişehir
Sakarya	Ankara	İ. Aytaç	Ş. Asbuzoğlu
K. Eroğan	K. Yılmaz		
İçel	Mardin	Muş	Ordu
M. Arıkan	F. Uluç	K. Özsarıyıldız	R. Aybar
		İmzada bulunamadı	
Samsun		Trabzon	
M. Gedik		H. Orhon	

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/181
Karar No. : 11

21 . 2 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu dair olan kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda görüşüldü.

Tümü üzerinde yapılan görüşmeler neticesinde gerekçede sarahaten belirtilen hususlar, prensip itibariyle komisyonumuzca da uygun mütalâa edilerek maddelerin müzakeresine geçildi.

Kanun başlığı ile birinci maddedeki (merasimlerinin) ifadesi, maksada uygun hale getirilmek gayesiyle (merasiminin) şeklinde değiştirilmiş ve yapılan bu kelime, değişikliğiyle tasarı kabul edilmiştir.

Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı	Başkanvekili	Sözeü	Kâtip
Manisa	Sivas	Çanakkale	Eskişehir
E. Akça	C. Odyakmaz	M. Baykan	E. G. Sakarya
Adana	Ankara	Aydın	Bursa
K. Gülek	R. Ergüder	Y. Menderes	N. Gürsoy
İzmir	Konya	Mardin	Sivas
S. İksel	L. Akdoğan	R. Baykal	S. Kurtbek

Urfa

B. Hatko (Boran)

M. Meclisi (S. Sayısı : 222)

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 10 Eylül 1964 tarihinde Paris'te imzalanan «Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılmasına dair Sözleşme» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür. 24 . 3 . 1966

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>S. Demirel</i>	<i>C. Bulgehan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>R. Sezgin</i>	<i>K. Ocak</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>A. F. Alişan</i>	<i>H. Dinçer</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>A. Topaloğlu</i>	<i>F. Sükan</i>
Dışişleri Bakanı V.	Maliye Bakanı
<i>F. Sükan</i>	<i>İ. Gürsan</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>O. Dengiz</i>	<i>E. Erdinç</i>
Ticaret Bakanı	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
<i>M. Zeren</i>	<i>E. Somunoğlu</i>
Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>İ. Tekin</i>	<i>B. Dağdaş</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
<i>S. Öztürk</i>	<i>A. N. Erdem</i>
Sanayi Bakanı	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
<i>M. Turgut</i>	<i>İ. Deriner</i>
Turz. ve Tanıt. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
<i>N. Kürşad</i>	<i>H. Menteseoğlu</i>
Köy İşleri Bakanı	
<i>S. O. Avcı</i>	

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Yabancı Memleketlerde Yapılan Evlenme Merasimlerinin Kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Aynen kabul edilmiştir.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Yabancı Memleketlerde Yapılan Evlenme Merasimlerinin Kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Aynen kabul edilmiştir.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Yabancı Memleketlerde Yapılan Evlenme Merasiminin Kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 10 Eylül 1964 tarihinde Paris'te imzalanan «Yabancı Memleketlerde Yapılan Evlenme Merasiminin Kolaylaştırılması na dair Sözleşme» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 nü maddesi aynen kabul edilmiştir.

YABANCI MEMLEKETLERDE YAPILAN EVLENME MERASİMLERİNİN KOLAYLAŞTIRILMASINA DAİR SÖZLEŞME

Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu üyeleri Avusturya Cumhuriyeti, Belçika Kırallığı, Federal Almanya Cumhuriyeti, Fransa Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı, İtalya Cumhuriyeti, Lüksemburg Büyük Dükalığı, Holânda Kırallığı, İsviçre Konfederasyonu ve Türkiye Cumhuriyeti evlenme engellerinin kaldırılması ve evlenme öncesi ilânları ile ilgili olarak kendi vatandaşlarının diğer Âkîd Devletler ülkelerinde yapacakları evlenme akitlerinin kolaylaştırılması arzusuyla aşağıdaki hükümlerde anlaşmışlardır :

Birinci Bölüm

Madde 1. — Âkîd Devletlerden birinin vatandaşının evlenme akdi, o vatandaşın mütadolarak oturduğu diğer bir Âkîd Devlet ülkesinde iera edildiği takdirde bu akdin yapıldığı memleketin yetkili makamları, müstakbel eşin şahsi kanununun öngördüğü haller ve şartlarla bu kanunun tesbit ettiği evlenme engellerinden muaf tutulabilirler.

Madde 2. — Birinci maddede anılan muafiyeti tanımaya yetkili evlenme merasiminin yapıldığı memleket makamları, bu memleketin iç kanunları gereğince kendi vatandaşlarına aynı muafiyeti vermeye yetkili bulunan makamlardır.

Mevzuatı kendi vatandaşlarına bu nevi muafiyetler tanımayan memleket, birinci madde gereğince, diğer Âkîd Devletler vatandaşlarına muafiyet tanıyabilmek için kendi makamlarından birini yetkili kılabilir.

Madde 3. — İşbu Sözleşme, kendi vatandaşı bulunan müstakbel eşe kanunları gereğince muafiyet verecek Devlet makamlarının yetkisine hâlel getirmez.

İkinci Bölüm

Madde 4. — Âkîd Devletlerden birinin ülkesinde mahallî şekle uygun olarak yapılan evlenme öncesi ilânları munhasıran bu devletin iç kanunlarına tabidir.

Üçüncü Bölüm

Madde 5. — Âkîd Devletlerden birinin kanunu evlenmenin dinî merasimle ierasına mecburi kıldığı takdirde, diğer Âkîd Devletlerin elçilik veya konsolosluk memurları kendi kanunları müsaade ettiği takdirde bu memlekette evlenme akdini iera edebilirler. Şu şartla ki : Eşlerden en az biri elçilik veya konsolosluk memurunu tâyin eden devletin uyruklığında bulunmalı ve eşlerden hiçbiri evlenme akdinin yapıldığı devlet vatandaşlığında olmamalıdır.

Bu takdirde evlenme öncesi ilânlar munhasıran elçilik veya konsolosluk memurunu tâyin eden devletin kanununa göre yapılacaktır.

Dördüncü Bölüm

Madde 6. — İşbu Sözleşmenin uygulanmasında, «Bir devlet vatandaşı» terimi, bu devletin uyruklığında bulunan kişilerle şahsi halleri adigeçen devletin kanunları ile idare edilen kişileri kapsar.

Madde 7. — Âkîd Devletler, bu Sözleşmenin kendi ülkelerinde uygulanmasını mümkün kılmak için anayasalarının gerekli kıldığı usullerin yerine getirildiğini, İsviçre Federal Hükümetine tebliğ edeceklerdir.

İsviçre Federal Hükümeti, birinci fıkra uyarınca yapılan her tebliğden Âkîd Devletlerle Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterini haberdar edecektir.

Madde 8. — İşbu sözleşme ikinci tebliğin tevdi tarihini kovalayan 30 neu gün yürürlüğe girecek ve bu tarihten başlayarak bu formaliteyi yerine getiren iki devlet arasında sonuç doğuracaktır.

Bundan evvelki maddede öngörülen formaliteyi sonradan yerine getiren her imzacı devlet için, bu sözleşme tebligatın tevdi tarihini kovalayan 30 neu günden başlayarak sonuç doğuracaktır.

Madde 9. — Her Âküd Devlet imza, 7 nci maddede öngörülen tebliğ veya katılma sırasında işbu sözleşmenin ilk üç bölümünden bir veya ikisini istisna ettiği beyan edebilecektir.

İşbu maddenin birinci fıkrası hükümlerine uygun olarak bir beyanda bulunan her devlet sonradan her hangi bir anda yazılı bir tebliğ ile istisnadettiği bölüm veya bölümlere katıldığını İsviçre Federal Hükümetine bildirebilir.

İsviçre Federal Hükümeti, bu tebliğden her Âküd Devleti ve Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterini haberdar edecektir.

İşbu maddenin ikinci fıkrasında öngörülen beyan, İsviçre Federal Hükümetinin tebliği aldığı tarihi kovalayan 30 neu günden itibaren hüküm ifade edecektir.

Madde 10. — Bu sözleşme, her Âküd Devletin anavatan topraklarının bütününde hukukan hüküm ifade eder.

Her Âküd Devlet, işbu sözleşme hükümlerinin anavatan dışı ülkelerinden bir veya birkaçında veyahut milletlerarası münasebetleri kendisi tarafından sağlanan devlet veya ülkelerde de uygulanacağını imza, 7 nci maddede öngörülen tebliğ, katılma sırasında veya daha sonra İsviçre Federal Hükümetine yapacağı tebliğ ile beyan edebilecektir. İsviçre Federal Hükümeti her Âküd Devleti ve Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterini bu son tebliğden haberdar edecektir. Bu sözleşme hükümleri tebliğnamenin İsviçre Federal Hükümetince alınmasını kovalayan 60 nci gün anılan tebliğnamede gösterilen ülke veya ülkelerde uygulanacaktır.

Bu maddenin ikinci fıkrası hükümlerine uygun olarak bir beyanda bulunmuş olan her devlet, daha sonra her hangi bir anda İsviçre Federal Hükümetine göndereceği bir tebliğ ile bu sözleşmenin beyannamede gösterilen devlet veya ülkelerin bir veya birkaçında uygulanmasına son verildiğini beyan edebilecektir.

İsviçre Federal Hükümeti, her Âküd Devleti ve Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterini bu yeni tebliğden haberdar edecektir.

Sözleşmenin uygulanması, adıgeçen tebliğnamenin İsviçre Federal Hükümetince alınmasını kovalayan 60 nci gün bahis konusu ülkede son bulacaktır.

Madde 11. — Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu veya Avrupa Konseyi üyesi her devlet işbu Sözleşmeye katılabilir. Katılmak isteyen Devlet, bu niyetini İsviçre Federal Hükümetine tevdi edilecek bir belge ile tebliğ eder. Adı geçen Hükümet her katılma belgesinin tevdiinden üye Devletlerle Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterini haberdar edecektir. Sözleşme, katılan devletler için katılma belgesinin verilmesini kovalayan 30 neu gün yürürlüğe girecektir.

Katılma belgesinin tevdi, ancak bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra mümkün olabilir.

Madde 12. — İşbu Sözleşme, süre tahdidli olmaksızın yürürlükte kalacaktır. Bununla beraber Âküd Devletlerden her biri, her zaman bu Sözleşmeyi veya onun ilk üç bölümünden bir veya ikisini feshetmek ve yazılı bir tebliğ ile İsviçre Federal Hükümetine bildirmek imkânına sahibolacaktır. İsviçre Federal Hükümeti, keyfiyetten diğer Âküd Devletleri ve Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterini haberdar edecektir.

Fesih ihbarı, bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen tebliğ veya katılmadan başlayarak 5 yıllık müddetin bitiminden evvel kullanılamaz.

Fesih ihbarı, bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen tebliğin İsviçre Federal Hükümeti tarafından alındığı tarihten sonra 6 aylık süre sonunda hüküm ifade edecektir.

Usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş olan ve imzaları aşağıda bulunan temsilciler, işbu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Paris'te, 10 Eylül 1964 tarihinde, İsviçre Federal Hükümeti arşivlerine tevdi olunmak üzere bir nüsha halinde düzenlenmiş olup, aslına uygunluğu onaylı bir kopyası diplomatik yolla her Âkîd Devlete ve Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterine gönderilecektir.

Federal Almanya Cumhuriyeti adına :

İhtirazi kayıt : Federal Almanya Cumhuriyeti, 9 ncu maddeye uygun olarak, işbu Sözleşmenin I nci bölümünü istisna ettiğini beyan eder.

İmza

Avusturya Cumhuriyeti adına

İmza yok

Belçika Kırallığı adına

İmza

Fransa Cumhuriyeti adına

İmza

Yunanistan Kırallığı adına

İmza

İtalya Cumhuriyeti adına

İmza yok

Lüksemburg Büyük Dükalığı adına

İmza yok

Holânda Kırallığı adına

İhtirazi kayıt : Holânda Kırallığı, 9 ncu maddeye uygun olarak, işbu Sözleşmenin I nci bölümünü istisna ettiğini beyan eder.

Holânda Kırallığı ile ilgili olarak Sözleşme metninde kullanılan Anavatan ve Anavatan dışı ülkeler terimleri, amme hukuku açısından eşit bir statüye sahibolup Avrupa'da bulunan Holânda ile Avrupa dışındaki Surinam ve Holânda Antillerini ifade eder.

İsviçre Konfederasyonu adına

İmza yok

Türkiye Cumhuriyeti adına

İmza